

Förstudie "Bygdens Hus"

Tidigare skolbyggnad där man bl.a. hoppas kunna starta ett Natur- och kulturcenter.

Projektägare:	Svartådalens Bygdeutveckling ekonomisk förening
Projektledare:	Lisa Hallin
Kommun:	Sala
Dnr:	138
Jnr:	2013-4585
Projektid:	2013-08-25 – 2014-05-31

Beviljade stödmedel:	248 325 kr	Använda stödmedel:	241 391 kr
-----------------------------	------------	---------------------------	------------

Totalt använda resurser i projektet:	329 539 kr
---	------------

"Om vårt ärende faller väl ut i kommunen kommer vi under det närmaste året att arbeta för att bygga upp ett Natur- och kulturcenter i tidigare skolbyggnad för mellanstadiet. På sikt är förhoppningen att vi även har ett fjärrkontor, kanske något socialt företag och utbildning för invandrare."

Lisa Hallin, projektledare

Verksamhet enligt projektplanen

BAKGRUND

Svartådalens Bygdeutveckling Ekonomisk förening har under 11 års tid arbetat med bygden och området längs Svartån som ligger inom Västerfärnebo och Fläckebo socknar i Sala kommun. Genom att arbeta med attitydförändringar, infrastruktur och entreprenörskap har man öppnat upp och skapat tillgänglighet till området och dess natur och kulturvärden för besöksnäringen. Man har även arbetat med miljö och energifrågor och stimulans för att öka inflyttningen till bygden och för att bevara och utveckla servicefunktioner i bygden.

Den nästan tomma rejäla skolbyggnaden, som är en del av bygdens hjärta och för många en stark symbol för Västerfärnebo, har nu erbjudits bygden om man kan få fram en bärande idé för dess användning. Det finns ett uttalat behov av samlingslokaler och utrymmen för föreningar att hålla till på i bygden. Starka röster har framförts att man måste göra något så att kommunen inte river byggnaden.

GENOMFÖRANDE

Tillsätta en resurs som får uppdraget att titta på vilka förutsättningar som finns med själva byggnaden tillsammans med kommunen och lokala entreprenörer inom byggnadssektorn. Utifrån det sedan arbeta med att ta fram möjliga idéer och lösningar för etableringar av näringsliv, servicefunktioner och föreningsverksamhet i samverkan med bygdens folk. För att få inspiration och lära av andra som lyckats behöver man arrangera bra studiebesök.

SYFTE

Undersöka byggnadens förutsättningar. Samla bygdens idéer. Ta in erfarenheter från andra platser med liknande lösningar. Arbeta fram ett förslag för att kunna ta över byggnaden.

MÅL

Få fram förutsättningar för att kunna överta byggnaden. Hitta hållbara möjliga verksamheter som skulle kunna etableras i huset och bygden. Skapa en strategi för fortsatt arbete.

Projektets kommentarer om ev. skillnader mellan planerad och genomförd verksamhet

Vid uppstarten av projektet skulle möjligheten undersökas till verksamheter i det s.k. A-huset. Då fuktskador upptäcktes i en annan byggnad som användes till fritidsbarnen, revs den och barnen flyttades till A-huset. I A-huset finns även bibliotek och en hel del salar som kommunen efter projektets slut visat sig vilja använda till annan verksamhet. Det bestämdes att en annan byggnad, den s.k. Prosthagen, kunde användas till verksamheter i Svartådalens regi. Den är helt i markplan och mer lämplig för den verksamhet man vill starta, ett Natur- och kulturcenter med tillhörande trädgård. Just nu arbetar Svartådalens Bygdeutveckling med att få ihop en LONA ansökan till just detta ändamål.

Sammanfattning av svar i utvärderingen

Uppgiftslämnare: Lisa Hallin

Första kontakten med Leader

Svartådalens Bygdeutveckling ek. för. har tidigare drivit flera leaderprojekt.

Leader som metod

Samarbete med Sala kommun, föreningar, privata entreprenörer och medborgare i samhället har varit en nödvändighet i projektet. Svårigheten har varit att få kommunal uppbackning för förslag och idéer som är beroende av kommunalpolitikerns beslut. Menar att det kan ta alltför lång tid för att man skall kunna arbeta med det i kortare förstudieprojekt. Upplever också att det kan vara svårt att engagera Ortsbefolkningen i korta projekt.

Leaders betydelse för projektet

Tror inte att projektet hade blivit av utan Leader.

Genomförande

Upplever att projektet både lyckades och inte lyckades. Man hade till uppgift att hitta förslag på olika verksamheter, men i dagsläget har inte någon startat. Huvudverksamheten man vill starta, ett Natur- och kulturcenter med historik kring Svartåns område, för skolbarn, besökare m.fl. är för allmännyttan och genererar inga eller väldigt lite intäkter. Svartådalen, som är tänkt att driva denna verksamhet, har ingen möjlighet att betala den höga hyra som kommunen ämnar ta ut för lokalerna. Det finns ett mindre intresse att ha ett fjärrkontor i någon del av skolan men även där är hyran för hög. Man har av den anledningen skickat in en skrivelse till Sala kommuns politiker om driftsbidrag och önskan att de skall se över hyreskostnaden. Ett köp av huset skulle bli till marknadsmässigt pris, vilket en förening som Svartådalen inte kan göra. Man har gjort så mycket man kunnat så här långt och får nu avvakta utfallet på skrivelsen till kommunens politiker.

Innovation

Tycker att projektet blev innovativt om ett Natur- och kulturcenter blir verklighet. Eventuellt kan projektet även generera en ny verksamhet i området genom att ett socialt företag startas.

Samverkan och nätverkande

Projektet medförde nytt samarbete mellan frikyrkoförsamlingen och idrottsföreningen AIK i Västerfärnebo. Nya kontakter med Tillberga Grannskapsservice som driver projekt och dessutom verksamheter på uppdrag av Västerås Stad. Ett samarbete med dem kommer att vara värdefullt om man går vidare med ett Natur- och kulturcenter i samarbete med Sala kommun.

Långsiktighet

Man har fått medel till att ansöka om LONA-projekt, arbetet med det pågår just nu. Man har också fått löfte om att använda en annan byggnad än den först tänkta till ett uppförande av Natur- och kulturcenter. Frikyrkan Elimförsamlingen har startat ungdomsträffar och församlingens pastor har kontakt med idrottsföreningen för ett framtida samarbete. I dagsläget väntar man på respons på skrivelsen till Sala kommun samt att arbetet med ansökan om LONA-projekt ska starta.

Café Valvet kommer att läggas ned när kyrkan tar sin hand från verksamheten. Föreningen har tittat på den biten och vill se till att det finns kvar på bygden med postservice, apoteksservice och café. Man har sett över de flesta tomma eller blivande tomma byggnader.

Framtidsutsikter för projektet

Om ärendet faller väl ut i kommunen kommer man under det närmaste året att arbeta för att bygga upp ett Natur- och kulturcenter i tidigare skolbyggnad för mellanstadiet, som stått tomt ett antal år. På sikt är förhoppningen att man i byggnaden har ett Natur- och kulturcenter, ett fjärrkontor, kanske något socialt företag och utbildning för invandrare.

Spridning

I närområdet tros de flesta ha hört talas om projektet. I Sala kommun har tjänstemännen inom vissa förvaltningar varit delaktiga samt Företagarcentrum i Sala. Utanför närområdet har aktörer i liknande projekt som Tillberga Grannskapsservice, Docksta Bordtennisklubb m.fl. vetskap om projektet. Projektet har förekommit i media, i Sala Allehanda och i Västmanlands Nyheter. Vid båda tillfällena var det projektet som tog kontakten. Projektet har själva spridit information genom hemsida, affischer, annonser inför möten, skriften Svartådalsnytt, facebook, mail och telefonkontakter.

Försörjningsmöjligheter

Projektet har inte bidragit till försörjningsmöjligheter i nuläget, men effekter tros kunna komma längre fram.

Koppling till andra projekt

Man har varit i kontakt med pågående projekt, främst: Graningskolan (mötesplats Graninge) i Molkoms kommun och leaderprojektet Tillberga Grannskapsservice. Inget projekt har ännu genererats utifrån projektet Bygdens Hus.

Leaderprojekt

Kan tänka sig att driva leaderprojekt igen.

Övrigt

Menar att det kan vara svårt för ideella eller ekonomiska föreningar att vänta på pengar, då likviditeten går i botten. Lång tid från projektägarens håll att få in alla handlingar inför rekvisitionerna tillsammans med Länsstyrelsens långa handläggningstid resulterar i väldigt långa väntetider på ersättningar. Handläggningen på Leader Nedre Dalälven brukar gå snabbt vad man förstår.

Uppnådda huvudmål och delmål, kvantitativa

Antal nya nätverk	6
Antal deltagande i kompetensutveckling	50

Nya marknader:

Skolor och förskolor i Sala kommun som är intresserade av ett ev. blivande Natur- och kulturcentrum.

Efterlämnade fysiska resurser:

Facebooksidan "Bygdens Hus". Slutrapport och övrig dokumentation från projektet. Resultat från workshop där befolkningen i bygden tyckte till om vad man skulle vilja använda den tomma skolbyggnaden till.

Uppnådda mål, kvalitativa

Affärsmässighet/ Entreprenörsanda:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Märker ett ökat intresse för att starta verksamheter i tomma byggnader, bl.a. inom socialt företagande och caféverksamhet.

Framtidstro:	<i>Viss förbättring</i>
Exempel:	Arbetet i projektet ger en stärkt framtidstro när man ser att man faktiskt kan vara med och göra något för att förändra.

Integration:	<i>Ingen skillnad</i>
Exempel:	Har varit i kontakt med invandrarenheten i Sala för att få till ett samarbete med dem och Ösby naturbruksgymnasium. Man vill ge invandrare utbildning i natur, kultur och historia och ge dem chansen att vistas i och uppleva den svenska naturen. Fick nej från invandrarenheten med motiveringen att de inte fick samarbeta med föreningar.